

OD REDAKCJI

Oddajemy w ręce Czytelników 16. numer rocznika naukowego Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych. Czas, jaki upłynął od publikacji poprzedniego tomu, naznaczony został smutnym wydarzeniem w historii naszego Stowarzyszenia: 15 lipca 2020 r. odszedł do wieczności założyciel i pierwszy prezes SPMK – ks. prof. Ireneusz Pawlak. Jego śmierć zapewne będzie czytelną cezurą w dziejach Stowarzyszenia – wszak nie tylko nadał on katalityczny impuls naszej organizacji, ale i nakreślił perspektywę jej rozwoju. Dorobek i program Stowarzyszenia są po prostu nacechowane jego wizją i zawierają to, co sam założyciel pragnął, by było w centrum naszego zainteresowania oraz otoczone szczególną troską i pietyzmem. W bieżącym tomie „Musica Ecclesiastica” zamieszczamy obszerną relację z uroczystości pogrzebowych, jakie miały miejsce 17 lipca 2020 r. w Lublinie i następnego dnia w rodzinnej Wrzeszni. Autorką materiału jest nieoceniona nasza dokumentalistka, s. Monika Dolores Nowak PDDM.

Rok 2021 jest także czasem, w którym srebrny jubileusz święceń prezbiteratu świętuje ks. Grzegorz Poźniak – pierwszy i długoletni redaktor naczelny naszego rocznika oraz prezes SPMK w latach 2013–2017. Z tej okazji redakcja „Musica Ecclesiastica” składa jubilatowi serdeczne gratulacje i najlepsze życzenia błogosławieństwa Bożego na dalsze lata pracy duszpasterskiej, naukowej i dydaktycznej. *Ad multos annos!*

Rdzeń numeru stanowi, tradycyjnie już, zapis wystąpień podczas konferencji naukowej odbytej podczas ubiegłorocznego XXI Zjazdu SPMK w Łodzi. Przywoływani w referatach liczni muzycy kościelni choć lokalnie odegrali znaczącą rolę, nie są szerzej znani, a warto poznać zarówno ich dzieje życia, jak i dokonania. Na tle tych postaci ks. Józef Łaś i ks. Franciszek Walczyński jawią się postaciami, których w naszym środowisku przypominać nie ma potrzeby, choć ks. J. Łaś miał poważne trudności, by ze swoją teorią modalności przebić się przez mur niezrozumienia (kto czytał, ten zna niezwykle hermetyczny język jego wypowiedzi naukowej), ale do pewnego stopnia także niechęci. Stąd jeszcze obecnie jego prace teoretyczne są niemal całkowicie nieznanne. O tych duchownych piszą ks. Stanisław Ziemiański SJ i ks. Stanisław Garnczarski. O kilku natomiast kompozytorach – członkach zgromadzenia redemptorystów traktuje z kolei artykuł Jana Gładysza.

Warto zapoznać się również z tekstem Tomasza Orkiszewskiego. Autor wykonał żmudną pracę, dokumentując publikowane w kwartalniku „Muzyka w Liturgii” utwory muzyczne. Dołączony do artykułu indeks osobowy i tytułów ułatwi muzykom kościelnym orientację w zasobach repertuarowych zwłaszcza mniej znanych kompozytorów. Co istotne, zamieszczone w tym zasłużonym periodyku utwory mają wartość użytkową.

Dwa artykuły wiążą się – choć w niejednakowym stopniu – z chorałem. Ks. Mariusz Białkowski snuje historyczną refleksję na temat psalmu responsoryjnego w kontekście wykonawcy i miejsca wykonania, zaś niżej podpisany opisuje życie i działalność dwóch księży-cecylianistów – Belga, Julesa Van Nuffela, oraz Polaka, Henryka Nowackiego. Obaj, niezależnie od siebie, zainicjowali i doprowadzili do końca wielkie dzieło zharmonizowania śpiewów *Liber Usualis*. Tę część rocznika dopełnia studium muzykologiczno-źródłoznawcze Karoliny Pawlik na temat opolskiego katolickiego śpiewnika Bernharda Kothego. Warto dodać, że w nieodległej przeszłości na łamach „Musica Ecclesiastica” ukazał się artykuł na temat innej publikacji tego śląskiego kompozytora, organisty, wydawcy i publicyisty (w 13. zeszytu, 2018). Część naukową tegorocznego tomu zamyka retrospektywa autorstwa ks. Łukasza Kowalskiego dotycząca warsztatów muzyki liturgicznej, organizowanych w diecezji warmińskiej w XXI w. Uzupełnieniem tekstów naukowych są sprawozdania, recenzje i tym podobne teksty dokumentujące działalność Stowarzyszenia (i nie tylko) w ostatnim czasie.

Na koniec ponawiam apel redakcji i zwracam się do członków SPMK i czytelników o współredagowanie pisma poprzez publikację tekstów. Zależy nam w pierwszym rzędzie na opracowaniach naukowych, ale zamieścimy także recenzje, sprawozdania z wydarzeń naukowych i artystycznych, które Państwo organizujecie lub w których sami bierzecie udział. Mile widziane będą fotografie dokumentujące to wszystko, o czym zechcą Państwo poinformować czytelników i czym zechcą się Państwo z nami podzielić.

Zachęcam do lektury 16. numeru „Musica Ecclesiastica”, a także do formułowania uwag i spostrzeżeń, które są nieocenioną pomocą w dążeniu do podnoszenia poziomu merytorycznego rocznika. Przy tej okazji informuję, że w wyniku podpisanej umowy o współpracy z Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego teksty opublikowane w „Musica Ecclesiastica” znalazły się w bazie naukowej CEJSH oraz na nowo utworzonej platformie Biblioteka Nauki.

Za wszelką życzliwość okazywaną zespołowi redakcyjnemu dziękuję.

Czesław Grajewski
redaktor naczelny